

4. PALOVAMMOJEN TUNNISTAMINEN KALTOINKOHTELUSTA AIHEUTUNEIKSI

Näytön aste: B

Palovammat voidaan tietyin kriteerein tunnistaa kaltoinkohtelusta aiheutuneiksi

Järjestelmällisessä katsauksessa¹ yhdistettiin 26, alle 18-vuotiaisiin lapsiin kohdistuneen, palovammojen tahallisuuden tai vastaavasti tahattomuuden osoittaneen tutkimuksen tiedot. Niiden perusteella kehitettiin alustava arviointimittari palovammojen tahallisuuden arviointiin. Valitut tutkimukset arvioitiin huolella asiantuntijoiden toimesta perustuen tarkistuslistoihin ja arviointiasteikkoon (NHS Centre for Reviews and Dissemination). Potilasryhmä olivat alle 18-vuotiaat lapset, joilla palovamma. Interventiona olivat tahallisuutta osoittavat kriteerit. Vertailuna toimivat tahattomat palovammat

Valituista tutkimuksista etsittiin yhteisiä tekijöitä, jotka osoittavat tahallisuutta ja niistä valittiin useimmin ja korkeatasoisimmissa tutkimuksissa esiintyvät tekijät, jotka kuvaavat mekanismia, palovamman aiheuttajaa, vamman laatua ja levinneisyyttä, kliinistä kuvaa ja tilannetta kuvaavia tekijöitä. Niiden pohjalta muodostettiin malli. Kaltoinkohtelun mahdollisuus on syytä selvittää, jos seuraavat kriteerit täyttyvät: mekanismina immersio (19 tutkimusta), polttolähteenä kuuma vesi (8 tutkimusta), vamman tarkkarajaisuus (11 tutkimusta), selitys ei sovi vammaan (16 tutkimusta), muita tekijöitä esimerkiksi lapsen passiivisuus, aiemmat vammat (14 tutkimusta). Tutkimuksessa suositetaan näyttöön perustuvaa hoidon kiireellisyyden arviointityökalua.

Tutkimuksen laatu: Tasokas

Näytön vahvuus: 2

Sovellettavuus suomalaiseen väestöön: Hyvä

Kommentti: Järjestelmällisessä katsauksessa kehitettyä, alle 18-vuotiaiden lasten palovammojen tahallisuuden arviointiin laadittua mittaria voidaan kokeilla ja soveltaa myös Suomessa, esimerkiksi päivystyksessä ja terveydenhuollossa yleisemminkin. Katsaus oli laadittu ja raportoitu huolellisesti.

Lähteet

1. Maguire S, Moynihan M, Mann M, Potokar T, Lemp A. A systematic review of the features that indicate intentional scalds in children. Burns 2008; 34(8): 1072–1081